

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра етнології

Затверджено

На засіданні кафедри етнології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри

проф. Сілецький Р.Б.

Силабус вибіркової навчальної дисципліни
циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки
«Традиційна культура народів Європи»,
що пропонується здобувачам
першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

Львів 2022 р.

**Силабус курсу
“Традиційна культура народів Європи”**

1. Загальна інформація	
Назва курсу	Традиційна культура народів Європи
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	історичний факультет, кафедра етнології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Загальноуніверситетська дисципліна з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки
Викладачі курсу	Рачковський Григорій В'ячеславович, кандидат історичних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	hryhorij.rachkovskyj@lnu.edu.ua hryhori.ra@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Онлайн консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). платформа Zoom: https://us04web.zoom.us/j/5246236066?pwd=Z2d0V2dNZzV6QmE4TThPa0sxaWlLUT09 Ідентифікатор конференції Zoom 5246236066 Код доступу - 341656
Сторінка курсу	http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=2703
Інформація про курс	Програму навчальної дисципліни “Традиційна культура народів Європи” розроблено з урахуванням сучасних тенденцій етнологічної науки, що має сприяє поглибленню знань студентів про етнічну історію та традиційну культуру сучасного населення європейських країн. Навчальний курс спрямований на підкреслення етнічної специфіки та характерних рис традиційної культури європейських народів, на виявлення у ній загального та унікального у загальноєвропейському контексті
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Традиційна культура народів Європи” належить до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки для студентів другого курсу, та викладається у четвертому семестрі в обсязі 3 кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативного курсу є ознайомлення студентів з етнічним складом населення та традиційною культурою народів Європи, вивчення і засвоєння питань теорії етносу, етногенезу та етнічної історії Європи, традиційних та сучасних форм життєдіяльності етносів, що її населяють, особливостей міжетнічної комунікації. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути уміння аналізувати джерельні матеріали використовуючи порівняльно-описові, картографічні, статистичні та інші методи опрацювання, оволодіти основними прийомами пошуку, збору, переробки та інтерпретації інформації, знати і вміти використовувати на практиці базові знання з основних галузей матеріальної (поселення, господарсько-житлове будівництво, одяг, харчування) та духовної (сімейна та календарна обрядовість) культури європейців, розуміти особливості етнічних процесів на різних історичних зрізах та у теперішній час
Література для	Основна література

<p>вивчення дисципліни</p>	<p>Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. Львів, 2004. Брак у народів Західної і Південної Європи. Москва, 1989. Брак у народів Північної і Північно-Західної Європи. Москва, 1986. Брак у народів Центральної і Південно-Східної Європи. Москва, 1988. Календарні звичаї і обряди в країнах зарубіжної Європи. Кінець ХІХ - початок ХХ в. весняні свята. Москва, 1977. Календарні звичаї і обряди в країнах зарубіжної Європи: зимові свята. Москва, 1974. Календарні звичаї і обряди в країнах зарубіжної Європи: літньо- осінні свята. Москва, 1978 Культура і життя народів зарубіжної Європи. Етнографічні дослідження. Москва, 1967. Народи зарубіжної Європи. Москва, 1964. Т. 1. Народи зарубіжної Європи. Москва, 1965. Т. 2. Anthropology at Home. London, 1987.</p> <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <p>Альбедиль М.Ф. Народи світу. Москва, 1994. Вейс. Історія культури і народів світу. Звичай і звичаї. Москва, 2004. Питання етнічної історії естонського народу. Таллін, 1956. Ганцкая О.А. Етнічні меншини Польщі // Етнічні меншини в сучасній Європі. Москва: Східна література, 1997. С. 11-52. Граціанська Н.Н. Етнографічні групи Моравії. Москва, 1975. Гроздова І.Н. Кельтські народи Британських островів // Етнічні процеси в країнах зарубіжної Європи. Москва, 1970. Діти в звичаях і обрядах зарубіжної Європи. Москва, 1995. Дорошко М.С. Країни СНД і Балтії. Чернівці, 2008. 308 с. Історико-етнографічний атлас Прибалтики. Одяг. Жилище. Рига, 1986. Кожановський А.Н. Народи Іспанії во другій половині ХХ століття. Москва: Наука, 1993. Красновська Н.А. Походження і етнічна історія сардинців. Москва: Наука, 1989. Красновська Н.А. Фріули. Москва: Наука, 1971. Лагутина Е.І. Скандинавські країни. Ленінград, 1967. Родження дитини в звичаях і обрядах. Країни Зарубіжної Європи. Москва: Наука, 1999. Типи сільського житла в країнах зарубіжної Європи. Москва, 1968. Етнічні процеси в країнах зарубіжної Європи. Москва, 1970. Етнографічне картографування матеріальної культури народів Прибалтики. Москва, 1975. Aveni Anthony F. The Book of the Year: A Brief History of Our Seasonal Holidays. Oxford University Press, 2004. Bazielić B. Stroje ludowe narodów europejskich. Część 2. (Stroje ludowe Europy Środkowej i Wschodniej). Wrocław, 1997. Buranbaeva O., Mladineo V. Culture and Customs of Hungary. Greenwood Press, 2011. 200 p. Cravens C. Culture and Customs of the Czech Republic and Slovakia. Greenwood Press, 2006. 187 p. Danaher Kevin. The Year in Ireland: Irish Calendar Customs. Dublin, 1972. Killinger Ch. Culture and Customs of Italy. Westport: Greenwood Press, 2005. 246 p. Kirby D. The Baltic World 1772 – 1993. London, New York, 1993.</p>
---------------------------------------	---

Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій та 16 годин семінарських занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після закінчення курсу студент повинен:</p> <p>знати</p> <ul style="list-style-type: none"> - історіографічний доробок з проблематики курсу; - специфіку різних класифікацій народів Європи; - сучасний етнічний склад країн Європи; - основні етапи формування сучасної етнічної, лінгвістичної і конфесійної карти Європи - характерні риси матеріальної та духовної культури європейських народів; - основні риси традиційних господарських занять та їх вплив на формування особливостей матеріальної та духовної культури народів Європи; - особливості формування та розвитку традицій та звичаїв народів Європи; - специфіку етнічних процесів у сучасній Європі. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користуватися різноманітними джерелами інформації та критично аналізувати їх; - володіти способами етнографічного опису і класифікації; - розглядати явище народної культури в його історичному розвитку і у зв'язку з іншими сторонами традиційного побуту - аналізувати етнічні процеси, події, факти в історії народів Європи; - користуватися категоріально-понятійним апаратом етнологічної науки; - володіти способами етнографічного опису і класифікації - використовувати набуті знання в міждисциплінарних дослідженнях.
Ключові слова	етнос, етнічна меншина, корінний народ, матеріальна культура, духовна культура, етнічні стереотипи.
Формат курсу	Очний
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем.
Теми лекцій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація народів Європи. 2. Греки та албанці 3. Народи Італії 4. Народи Іспанії та Португалії 5. Народи Великобританії та Ірландії 6. Народи Франції 7. Народи Скандинавії 8. Фіни та саами 9. Народи Німеччини та Австрії 10. Народи Швейцарії 11. Народи південно-східної Балтії 12. Східно-романські народи 13. Угорці 14. Західні слов'яни
Теми практичних занять	<ol style="list-style-type: none"> 1. Етнічні меншини в країнах Європи 2. Етнічні процеси та етнічні стереотипи 3. Народи середземноморсько-піренейської історико-етнографічної області 4. Середземноморсько-піренейська історико-етнографічна область: народи Іспанії та Португалії

	<p>5. Народи Приатлантичної (Західноєвропейської) історико-етнографічної області</p> <p>6. Німці та австрійці</p> <p>7. Народи Північної Європи</p> <p>8. Західні слов'яни</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історичних дисциплін: <i>Загальна етнологія, Етнологія України, Історія античних цивілізацій, Історія Західної Європи і Північної Америки, Історія України, Джерелознавство</i> , достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння джерел з історії корінних народів та етнічних меншин у країнах Європи
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, практичні заняття, тести.
Необхідне обладнання	З урахуванням особливостей навчальної дисципліни та умов дистанційного навчання необхідний комп'ютер з програмним забезпеченням для створення та відображення презентацій та ілюстрацій, мультимедійний проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Система оцінювання передбачає комплексне оцінювання роботи студентів на лекціях, їх індивідуальної роботи.</p> <p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <p>- самостійна робота: 100% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів, яку можуть одержати студенти під час виконання різних видів робіт становить 100 балів:</p> <p>1) семінарські заняття – 35 балів</p> <p>2) письмова робота – 15 балів</p> <p>3) реферат на обрану тему – 25 балів</p> <p>4) підсумкова письмова робота (тести) – 25 балів</p> <p>Семінарські заняття.</p> <p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від "1" до "5".</p> <p>Оцінювання відповіді студента ґрунтується на таких критеріях:</p> <p>Оцінка «відмінно»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ студент у повному обсязі володіє програмним матеріалом, ✓ вільно і логічно-аргументовано висвітлює питання, ✓ демонструє повне знання матеріалу та вміння його використовувати, <p>Оцінка «добре»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ студент володіє фактичним матеріалом, але допускає окремі неістотні помилки, ✓ висновки й узагальнення, які він зробив, не є вичерпними, <p>Оцінка «задовільно»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ студент в основному володіє фактичним матеріалом, але в окремих

- аспектах питань припускається істотних помилок,
- ✓ не в змозі самостійно робити чіткі закінчені висновки й узагальнення та пов'язати теоретичні знання з практикою,
- ✓ виклад матеріалу утруднений, неповною мірою використовується категоріальний апарат навчальної дисципліни;

Оцінка «незадовільно»:

- ✓ студент не володіє матеріалом, не орієнтується в його проблематиці,
- ✓ при спробі викладу матеріалу припускається грубих помилок,
- ✓ не може зробити жодних висновків та узагальнень,

Позначення “0” виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через непідготовленість, або через відсутність на занятті без поважної причини, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру

Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середнє арифметичне помножене на коефіцієнт.

Середнє арифметичне визначається як сума набраних студентом балів, поділена на кількість занять, в яких він брав участь і був оцінений. При цьому відсутність студента на занятті без поважної причини враховується при вирахуванні середнього арифметичного.

Кожен студент зобов'язаний взяти активну участь не менше як на половині семінарських занять, проведених в групі впродовж семестру.

Пропущене з поважних причин заняття студент може “відпрацювати” у формі, визначеній викладачем та кафедрою. При цьому виставлення оцінки не передбачається, але це відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. Як правило “відпрацювання” проходить у вигляді написання і захисту реферату на визначену викладачем тему. Темою реферату, на вибір студента, обирається одне з питань плану пропущеного семінарського заняття. Такий реферат є лише формою компенсації за пропущене заняття, і подається викладачеві, що веде семінарські заняття до наступного практичного заняття. У протилежному випадку реферат не зараховується.

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з літературою, віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують впевненого засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати. Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем, написання рефератів, підготовка реферативних матеріалів та резюме наукових публікацій з важливих проблем навчальної дисципліни. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді та написання реферату та його усного захисту.

Письмова робота.

Підсумкова робота проводиться у письмовій формі на одному із занять і має засвідчити наскільки студентові вдалося оволодіти опрацьованим матеріалом. Питання, що будуть винесені на тестування, охоплюватимуть усі теми, розглянуті на момент проведення письмової роботи на лекційних та практичних заняттях.

Підсумкове тестування, що проводиться наприкінці семестру має засвідчити наскільки студентові вдалося оволодіти викладеним матеріалом

проходитиме у формі письмового вирішення тестових завдань.

Реферат – подається викладачеві не пізніше від дати початку залікової сесії. У рефераті насамперед буде оцінено структурованість, чіткість та логічність викладу матеріалу, оформлення та науковий апарат.

Критерії оцінювання реферату

глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції	20-25
обґрунтоване розкриття проблеми	13-19
тема розкрита неповно	7-12
реферат суто компілятивного рівня/ розкритий лише окремий аспект	1-6
реферат не зарахований	0

Політика виставлення балів. Враховуються бали за практичні заняття, за творчу роботу та за тестування. При цьому обов'язково враховується недопустимість пропусків та запізнь на заняття, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо

Відвідування занять і виконання навчального навантаження студентами. Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим. Обов'язковим є написання запланованих письмових (контрольних, самостійних, індивідуальних) робіт. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усі строків визначених для виконання усі видів письмових робіт, передбачених курсом.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Опитування

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.